

LAUSUNTO

Helsinki 13.5.2016

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ

Viite: Lausuntopyyntö YM003:00/2016

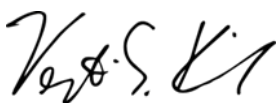
Asia: Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen kattojärjestö. SOSTE on sosiaali- ja terveystieteellinen vaikuttaja ja asiantuntijajärjestö, joka rakentaa sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä yhteistyössä jäsenyhteisöjensä kanssa. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n varsinaisina jäseninä on 209 valtakunnallista sosiaali- ja terveysalan järjestöä ja yhteistyöjäseninä 67 muuta sosiaali- ja terveysalan toimijaa.

Liitteenä SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n lausunto yllä mainitusta asiasta.

Lisätietoja: erityisasiantuntija Päivi Kiiskinen, paivi.kiiskinen@soste.fi, p. 0400 516018

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Vertti Kiukas
pääsihteeri

SOSTE

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
SOSTE Finlands social och hälsa rf
SOSTE Finnish Federation for Social Affairs and Health

www.soste.fi

LAUSUNNON KESKEINEN SISÄLTÖ

- SOSTE on yleisesti ottaen tyytyväinen lakiesityksen tavoitteeseen edistää asuinrakennuskannan esteettömyyttä ja parantaa iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia asua kotona. Myös lainsäädännön selkeyttäminen nähdään tarpeellisena.
- SOSTE on huolissaan, että lakiesityksen myötä terveyshaitta-avustuksia ei enää ole mahdollista hakea. Tämä tulisi ottaa uudelleen tarkasteluun.
- SOSTE ehdottaa, että hissi- ja esteettömyysavustusten enimmäisosuuden laskun 45 prosenttiin sijaan hissiavustusmäärärahojen määrä nostetaan vähintään 30 M€ tasolle (v. 2015 jaetut avustukset).
- SOSTE edellyttää myös ikääntymisestä johtuvien sairauksien ja vammautumisen huomioimisen vammaisen henkilön avustusten kohdentumisessa.
- SOSTE pitää hyvänä esitettyä korjausavustusten enimmäisosuuksien yhtenäistämistä 70 prosenttiin.
- SOSTE esittää, että korjausavustusten tulorajoja nostettaisiin vastaamaan paremmin nykyistä tulokehitystä.
- SOSTE katsoo, että avustusten myöntämisvallan siirto kunnilta ARAlle selkeyttää hakuprosessia ja lisää yhdenvertaisuutta. Paikallisia vammaisten ja iäkkäiden henkilöiden tarpeita ja kuulemista ei tule kuitenkaan unohtaa.

LAUSUNTO

Hallituksen kärkihankkeena on kehittää ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistaa kaiken ikäisten omaishoitoa. Kotihoidon palveluiden lisäämisen ja kehittämisen ohella iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden kotona asumisen mahdollistajana asumisen ratkaisut ovat merkittäviä. Esimerkiksi esteettömyys, asuntoihin tarvittavat kiinteät apuvälineet ja mahdolliset nostolaitteet, tilakysymykset ja mahdolliset muut asuntojen korjaustarpeet ovat keskeisiä. **SOSTE on yleisesti ottaen tyytyväinen lakiesityksen tavoitteeseen edistää asuinrakennuskannan esteettömyyttä ja parantaa iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia asua kotona. Myös lainsäädännön selkeyttäminen nähdään tarpeellisena.**

Energiatehokas tiivis rakentaminen ja koneellinen ilmanvaihto voivat aiheuttaa homehaittoja, vikoja rakenteisiin ja heikentää huoneilman laatua, mikä lisää asukkaiden terveyshaittoja. Liian tiiviin rakentamisen haittoja tulee ehkäistä ja korjata. **SOSTE on huolissaan, että lakiesityksen myötä terveyshaitta-avustuksia ei enää ole mahdollista hakea. Tämä tulisi ottaa uudelleen tarkasteluun.**

Hissi – ja esteettömyysavustusten enimmäismäärät

Hissittömyys on yksi suurimpia esteitä ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden kotona asumiseen. Tarve hissien jälkiasentamiseen on suuri. Ikääntyneiden asumisen kehittämissuunnitelman (Ikä-Aske) tavoitteena on edistää hissien rakentamisista olemassa olevaan asuntokantaan. Tavoitteena on hissirakentamisen lisääminen ja vakiinnuttaminen vähintään 500 jälkiasennushissiin / vuosi. Lakiesityksessä enimmäisosuuden laskun perustelut 45 prosenttiin ovat arveluttavia. Enimmäisosuuden laskun nähdään mahdollistavan avustuksen myöntämisen useammalle hissihankkeelle, mutta toisaalta lisäävän riskiä jälkiasennushalukkuuden laskemiseen. **SOSTE ehdottaakin, että enimmäisosuuden laskun sijaan hissiavustusmäärärahojen määrä nostetaan vähintään 30 M€ tasolle (v. 2015 jaetut avustukset).**

Iäkkään ja vammaisen henkilön asunnon korjausavustusten kohdentuminen

Jotta korjausavustus kohdentuisi sitä kaikkein eniten tarvitseville, lakiesityksessä nostetaan vanhusten asuntojen korjausavustuksen ikäraja 70-vuoteen. Tavoitteena on kuitenkin, että kotona asumisaika pidentyisi mahdollisimman paljon. Korjausavustuksen ikärajan nosto voi johtaa avustuksen epäämiseen henkilöiltä joilla on ikääntymisestä johtuvia vaikeuksia asua kotona. **SOSTE edellyttääkin myös ikääntymisestä johtuvien sairauksien ja vammautumisen huomioimisen vammaisen henkilön avustusten kohdentumisessa.**

Iäkkään ja vammaisen henkilön asunnon korjausavustusten enimmäisosuus

SOSTE pitää hyvänä esitettyä korjausavustusten enimmäisosuuksien yhtenäistämistä 70 prosenttiin. Kustannusten noustessa mm. uuden asbestilainsäädännön vuoksi tämä on perustelua. Koska kyseessä on enimmäisosuus, avustusta voidaan myöntää myös vähemmän. Avustuksen tulorajat ovat hyvin matalat, jolloin voi omakustannusosuus voi nousta avustuksen saajalle liian suureksi. **SOSTE esittää, että korjausavustusten tulorajoja nostettaisiin vastaamaan paremmin nykyistä tulokehitystä.**

Viranomaisten tehtävät

SOSTE katsoo, että avustusten myöntämisen siirto kunnilta ARAlle selkeyttää hakuprosessia ja lisää yhdenvertaisuutta. Paikallisia vammaisten ja iäkkäiden henkilöiden tarpeita ja kuulemista ei tule kuitenkaan unohtaa.